

Συναγωγή μαρτυριών και καταγραφή της Ιστορίας των αιχμαλώτων της Κύπρου το 1974/ΕΠΙΚΥ

Απομαγνητοφώνηση

Πληροφορητής: Σολής Σολωμονίδης

Ερευνητής: Κωνσταντίνος Πετρίδης

Κ.Π: Πότε γεννηθήκατε;

Σ.Σ: 30 Αυγούστου 1947

Κ.Π: Πως ήταν η οικογενειακή σας κατάσταση και τα παιδικά σας χρόνια στην Λάπηθο την δεκαετία του 50;

Σ.Σ: Ήταν πολύ ωραία παρόλο που είχαμε και τους Εγγλέζους τότε. ο πατέρας μου είχε ένα κατάστημα ηλεκτρικά είδη. Είχαμε κέντρο καλοκαιρινό πάνω στην Αιρκώτισσα.

Κ.Π: Η οικογένειά σας συμμετείχε και στην ΕΟΚΑ;

Σ.Σ: Όχι ακριβώς αλλά ο πατέρας μου βοηθούσε και μετέφερε καταζητούμενους και αγωνιστές που έπρεπε να αλλάξουν τοποθεσία. ο Γρηγόρης Αυξεντίου όταν παντρεύτηκε τη Λάπηθο το μετέφερε στην πιτσιλιά. Τον πατέρα μου δεν τον έλεγχαν οι Άγγλοι επειδή το αυτοκίνητό του ήταν αγγλικό. Ήταν μία κάλυψη.

Κ.Π: Ποιο ήταν το μορφωτικό σας επίπεδο;

Σ.Σ: Μέχρι το γυμνάσιο, ενώ δεν αποφοίτησα από αυτό.

Κ.Π: Τι κάνατε που δουλεύατε την δεκαετία του 60;

Σ.Σ: Τα καλοκαίρια δούλευα στο κέντρο. Το χειμώνα βοηθούσα τον πατέρα μου και τον αδερφό μου πού ήταν και εκείνος ηλεκτρολόγος Μέχρι να ξαναέρθει το καλοκαίρι.

Κ.Π: Πότε υπηρετήσατε την στρατιωτική σας θητεία;

Σ.Σ: Το 1966

Κ.Π: Θυμάστε την μονάδα σας;

Συναγωγή μαρτυριών και καταγραφή της Ιστορίας των αιχμαλώτων της Κύπρου το 1974/ΕΠΙΚΥ

Σ.Σ: 281 ΤΠ Στη Γλυκιώτισσα αν θυμάμαι καλά.

Κ.Π: Θυμάστε την ειδικότητα σας;

Σ.Σ: Πολυβολητής και ήμουν δεκανέας.

Κ.Π: Ήσασταν στο 281 όλη σας την θητεία; Πότε απολυθήκατε;

Σ.Σ: Το 68 Αν θυμάμαι καλά. Όχι πήγα σε πολλούς τόπους. Πολύ καιρό έκανα στο λόχο στρατηγείου στη Λευκωσία και μετά με έστειλαν στα Καζιβερά.

Κ.Π: Περνούν τα χρόνια, μετά που απολυθήκατε που ήσασταν;

Σ.Σ: Στη Λάπηθο με τον πατέρα μου.

Κ.Π: είχατε διαίσθηση του εξωτερικού περιβάλλοντος, είχατε ασχοληθεί με τα γεγονότα του καιρού εκείνου;

Σ.Σ: Για να μαι ειλικρινής Εγώ φώναζα για τους πραξικοπηματίες, ότι δεν ήταν Σωστή η δράση τους, βομβάρδιζαν αστυνομικούς σταθμούς ήταν παράξενη και περίεργη η κατάσταση τότε.

Κ.Π: Τότε υπήρξε έντονο το δίπολο Μακαριακών- Γριβικών. Ανήκατε κάπου;

Σ.Σ: Ναι ήμουν εναντίον του πραξικοπήματος. ήμουν με τον Μακάριο ας πούμε. Φοβόμουν πολύ όλα αυτά που γίνονταν, ένιωθα ότι έρχεται πόλεμος στην Κύπρο Απειλούσαν πολύ οι Τούρκοι τότε και τους Δώσαμε την ευκαιρία εμείς. Οι μισοί έλεγαν θέλουν την ένωση με την Ελλάδα, οι άλλοι μισοί έλεγαν αλλά η κατάσταση ήταν πολύ μπλεγμένη.

Κ.Π: η σχέση σας με τους Τουρκοκύπριους ποια ήταν;

Σ.Σ: Ήταν φιλική. Είχαμε πολλούς Τουρκοκύπριους στη Λάπηθο, συναντιόμασταν στους καφενέδες, είχαμε πολύ καλή σχέση. Διασκεδάσαμε παίζαμε χαρτιά.

Κ.Π: Όταν είχαν κλειστεί στους θύλακες άλλαξε η συμπεριφορά τους;

Σ.Σ: Μαζί μας Όχι παρόλο που τους σήκωσαν με το ζόρι και τους πήγαν στους θύλακές στη Αγύρτα, δεν άλλαξε.

Συναγωγή μαρτυριών και καταγραφή της Ιστορίας των αιχμαλώτων της Κύπρου το 1974/ΕΠΙΚΥ

Κ.Π: Θυμάστε τον Ιούλιο του 1974, λίγο πριν το πραξικόπημα ποια ήταν η κατάσταση;

Σ.Σ: Ήμουν εδώ σε αυτό το σπίτι στο ΣΟΠΑΖ. Παντρεύτηκα στο Λάρνακα της Λαπήθου Και ήρθα να κατοικήσω εδώ. Είχα ήδη δύο παιδιά τότε και ήταν έγκυος η γυναίκα μου στο τρίτο. Ήμουν κοντά στα 27 χρονών. Αλλά ήμουν τακτικός και στο Λάρνακα της Λαπήθου.

Κ.Π: Το πραξικόπημα που σας βρήκε;

Σ.Σ: Ήμουν εδώ θυμάμαι δούλευα. Είχα πάει δουλειά το πρωί το γέρο ΛΑΡΚΟ και ακούσαμε πυροβολισμούς, Φασαρίες, κινητικότητα του στρατού. Ξεκίνησα να έρθω Λευκωσία. Εκεί Με σταμάτησαν κάποιοι και μου είπαν φύγετε από τη Λευκωσία έχει φασαρία έγινε πραξικόπημα και σκότωσαν τον Μακάριο. Εγώ είπα να επιστρέψω πίσω στη Λάρισα. Όπως επέστρεφαν έδωσα πάνω μου σε άλλο μπλόκο έξω από τη Λάπηθο, ήταν νεαροί της ΕΟΚΑ Β. Μου είπαν πού πάτε ρε παιδιά, σκοτώσαμε τον Μακάριο και θα κάνουμε την ένωση με την Ελλάδα. Εκεί είχαμε ένα έντονο διάλογο, τους είπα ότι αυτό που κάνατε είναι μεγάλη τρέλα, Η ένωση αν γινόταν έπρεπε ήδη να έχει γίνει όχι να φτάσουμε εδώ. Ήμουν με τον πεθερό μου και του είπαν να πάρει το αυτοκίνητο και να πάει πίσω στη Λευκωσία, Εμένα με κατέβασαν και μου είπαν από περπατητός. Έτσι ξεκίνησα να πάω περπατητός, τι να έκανα . Όταν πήγα σπίτι θυμάμαι να λέω στους συγγενείς: “να είστε έτοιμοι ή ότι θα γίνει πόλεμος και θα έρθουν οι Τούρκοι μας πιάσουν”. επίσης αγωνιούμε για το Μακάριο Είναι ζωντανός η νεκρός αναρωτιόμαστε.

Κ.Π: Μετά τι έγινε;

Σ.Σ: Θυμάμαι είπαμε με τον πεθερό μου να πάμε στα χωράφια να τα μαζέψουμε και είπαμε να πάμε Σάββατο πρωί 20 Ιουλίου.

Κ.Π: Από την Δευτέρα ως το Σάββατο τι μέρα της εισβολής πώς ήταν η κατάσταση, χαώδης;

Σ.Σ: Ναι επικρατούσαν οι πραξικοπηματίες και εκείνους που δεν χώνευαν τους καθάριζαν. Όπως είπα το πρωί του Σαββάτου όπως ξεκινήσαμε για το χωράφι είδαμε Αεροπλάνα ενώ έπεφταν αλεξιπτωτιστές, δεν ακούγαμε κάτι ούτε από το ράδιο. Πήγαμε πίσω στο χωριό και είπαμε να πάμε να καταταγούμε όταν αντιληφθήκαμε την εισβολή των Τούρκων. Καθώς

Συναγωγή μαρτυριών και καταγραφή της Ιστορίας των αιχμαλώτων της Κύπρου το 1974/ΕΠΙΚΥ

πηγαίναμε στην Γλυκίωτισσα είδαμε ένα στρατόπεδο διαλυμένο. Βρήκαμε έναν λοχαγό σε λαντ ροβερ και μας είπε να πάμε στο 3ο ΤΣ στην Κερύνεια. Είπα στον συμπέθερο τον Σαββή να πάμε από τον Καραβά για να μην δώσουμε πάνω σε Τούρκους. Μου καλά πάμε από εκεί που ξέρεις εσύ. Ένα με δύο χιλιόμετρα πιο μετά βρήκαμε ένα χωριανό μου με ένα φορτηγό Που δέχτηκε όλμο και έπεσαν νεκροί κάποιοι πού πήγαιναν να καταταγούν όπως και εμείς. Εκεί είπα του Σάββα Σταμάτα ρε να κατεβούμε Να δούμε αν έχει κάποιο ζωντανό να βοηθήσουμε όσο μπορούμε. Το αυτοκίνητο ήταν γαζωμένο. Μόλις κατεβήκαμε να βοηθήσουμε μας περικύκλωσαν 50 με 100 Τούρκοι στρατιώτες στην περιοχή πέντε μίλι. Μετά εμφανιστήκαν κι άλλοι και φώναζαν κάτι στα Τουρκικά νομίζω Έλεγαν σταματήστε ρε μην πειράξετε τους ανθρώπους. Έτσι μας συνέλαβαν και μας πήραν στον τόπο της απόβασης. εκεί ήταν και άλλοι συλληφθέντες. Εκεί μας μίλησε Ένας Τούρκος που ήξερε ελληνικά και μας είπε Μη φοβάστε ρε παιδιά εμείς θα σας προστατέψουμε Γιατί οι Έλληνες φίλοι σας Είναι δειλοί και δεν ήρθαν. εμάς η πατρίδα μας η Τουρκία ήρθε εσάς οι Έλληνες πού είναι; μας κορόιδευαν.

Κ.Π: Είχε ένα δίκαιο ο άνθρωπος (γέλια)

Σ.Σ: Ναι είχε δίκαιο (γέλια)

Κ.Π: Η συμπεριφορά τους ήταν καλή;

Σ.Σ: Ναι για λίγες ώρες μπορώ να πω ήταν καλή συμπεριφορά τους. Μας χώρισαν τα γυναικόπαιδα Από τους στρατεύσιμους ας το πούμε, εμάς μας έβαλαν στα αποδυτήρια στην παραλία. Μπήκαμε εκεί νηστικοί διψασμένοι Μείναμε εκεί τη νύχτα και κατά τα μεσάνυχτα Βγήκε έξω συμπέθερος μου ο Σάββας περπάτησε 5 m προς τη θάλασσα, επικρατούσε απόλυτη ησυχία Εν τω μεταξύ. επιστρέφοντας πίσω στα αποδυτήρια που ήμασταν Μου είπε συμπέθερε Πάμε να φύγουμε να το σκάσουμε από δω. του είπα Μα τι λες συμπέθερε θα μας δουν, και πρέπει να ξέρουμε και καλό κολύμπι για να δραπετεύσουμε από τη θάλασσα. Μου είπε κοιμούνται όλοι και του λέω αυτοί κάνουν εισβολή ολόκληρο πόλεμο και κοιμούνται δεν νομίζω. Κάτσε εκεί που είσαι του είπα και θα μας σκοτώσουν θα μας καθαρίσουν. Άσε μείνε εδώ που υπάρχει ενδεχόμενο να ζήσουμε. Ακούγαμε κατά τη διάρκεια της νύχτας μία περίπολο στη θάλασσα. Ξημέρωσε μας μάζεψαν Ήμασταν περίπου 37 άτομα Ήμασταν οι

Συναγωγή μαρτυριών και καταγραφή της Ιστορίας των αιχμαλώτων της Κύπρου το 1974/ΕΠΙΚΥ

πρώτοι αιχμαλώτοι της εισβολής. Μας άλλαξε αμέσως και μας πήγαν σε μία αποθήκη πάρα πολύ μικρή είμαστε στρυμωγμένοι ο ένας πάνω στον άλλον. Μείναμε εκεί ανίδεοι του πολέμου έφερναν και άλλους έφερναν ξανά και άλλους. Μονό πόρτα υπήρχε με παράθυρα με τίποτα με δυσκολία αναπνέουμε Και μες το καλοκαίρι 40 βαθμοί. Κάποια στιγμή έφεραν δύο αδέρφια. ο ένας ήταν στρατιώτης και ο άλλος φοιτητής στην Ελλάδα Και επέστρεψε δυο-τρεις μέρες πριν την εισβολή Και το πραξικόπημα. Κάποια στιγμή σε ανύποπτο χρόνο πυροβόλησαν την αποθήκη που είμαστε. Εγώ καθόμουν λίγο δίπλα από την πόρτα και έπεσε πάνω στο κεφάλι μου ένα κομμάτι σουβάς. Αν ήταν 2 ίντσες πιο χαμηλά Θα με σκότωνε η σφαίρα ήμουν τυχερός. Απέναντί μου ήταν ένας από τα δύο αδέρφια που έφεραν ο φοιτητής από την Ελλάδα. φαίνεται η σφαίρα τον βρήκε ακριβώς στην καρδιά Διότι δεν είπε Ούτε α ούτε ου.

Κ.Π: Υπήρξε λόγος που πυροβόλησαν;

Σ.Σ: Όχι έτσι τους έδοξε. Δεν ελέγχονταν κι από κανένα. ο αδερφός ο άλλος φαίνεται από ένστικτο διότι πολύ σκοτεινά Και δεν έβλεπες, πήγε στον ήδη νεκρό αδελφό του και τον κουνούσε και του φώναζε: ρέ Μελη; ρέ Μελη; Δεν του απαντούσε ο μελής ήταν νεκρός ήταν ακαριαίος θάνατος. Άκουγα με και το αίμα που έτρεχε έσφυζε. Πέραν λίγη ώρα και ξανά ο αδερφός τα ίδια έπαθε αμόκ φώναζε του Νεκρού Αδελφού του. εκεί καταλάβαμε και εμείς ότι ήταν νεκρός. Σηκώθηκα και του είπα: μη φωνάζεις ρε ο αδερφός σου είναι νεκρός αλλά μη φωνάζεις για να ζήσουμε Εμείς τουλάχιστον όχι να έρθουν και να μας σκοτώσουν όλους. Εμάς επειδή ήταν χωριανός μας τον ξέραμε αν και προσπαθούσαμε να τον ηρεμήσουμε λίγο Από το αμόκ. σε κάποια φάση μας άκουσαν οι Τούρκοι στρατιώτες μπήκα μέσα στην αποθήκη και μας ρωτούσαν γιατί φωνάζουμε. Τους είπαμε Σκοτώθηκε ένας από πυροβολισμό στα ελληνικά διότι ήξερε ελληνικά. μας ρώτησε ποιος πυροβόλησε; αποκρίθηκα με Εσείς ξέρετε Πού να ξέρουμε εμείς; μας είπαν θα βγάλουμε έξω τον νεκρό αδερφό τον έπιασαν και τον εξαφάνισαν δεν ξέρουμε την τύχη του. Ο άλλος αδερφός που έμεινε μαζί μας είναι αδιανόητο το αμόκ που έπαθε και οι φωνές Που έβαζε. Πήγαινα και του μιλούσα και του έλεγα: ρε Νεόφυτε σιωπή Μακάρι να γλιτώσεις εσύ και εμείς. Οι Τούρκοι άκουγαν τις φωνές που έβαζε, σε όποια φάση Μπήκαμε μέσα τον έπιασαν Τον έβγαλαν έξω του έδωσαν ένα γερό ξύλο. και τον ξανά έφερα μέσα. Πέρασε λίγη ώρα άρχισε να ξανά φωνάζει ο μικρός ήρθαν πάλι Τούρκοι

Συναγωγή μαρτυριών και καταγραφή της Ιστορίας των αιχμαλώτων της Κύπρου το 1974/ΕΠΙΚΥ

τον Έπιασαν τον έδειραν τον ξανά έφερα μέσα μαζί μας. την τρίτη φορά που έγινε Ήρθαν οι Τούρκοι τον έπιασαν και από τότε δεν τον ξαναείδα με. Και οι δύο αδερφοί χάθηκαν δεν τους ξαναείδα από τότε .

Κ.Π: Μάθατε την τύχη του δεύτερου αργότερα;

Σ.Σ: Ναι μάθαμε μετά ότι ήταν νεκρός και αυτός. ακούσαμε και έναν πυροβολισμό όταν Τον έβγαλαν έξω αλλά δεν μπορούσαμε να ξέρουμε. είμαστε εκεί για άλλες τρεις μέρες συνολικά τέσσερις μέρες πρέπει να είμασταν.

Κ.Π: Νηστικοί και διψασμένοι;

Σ.Σ: μας έδωσαν λίγο ψωμί σαν το αντίδωρο Και μία ελιά για τον καθένα και έρχονταν με ένα κουβά νερό Και με μία κουτάλα μας έδιναν νερό. Την πείνα την αντέχαμε μπροστά στα άλλα όλα. Την Τέταρτη μέρα περίπου Ήρθε ένα λεωφορείο Μας έπιασε και μας πήρε στην Αγύρτα σε μία μάντρα. Εκεί που συγκεντρώνονται τους αιχμαλώτους όπως το γκαράζ Παυλίδη και το Σεράι. Ύστερα από δύο μέρες που ήμασταν εκεί βρίσκω ένα Τουρκοκύπριο συγχωριανό μου τον Ιμπραήμ, μπραημούη τον λέγαμε εμείς και μου είπε: τι κάνεις εσύ εδώ και του αποκρίθηκα εδώ με έφεραν και μου έδωσε ένα πακέτο τσιγάρα. μου είπε μη φοβάσαι εδώ είναι καλά που σας έφεραν και θα σας αφήσουν.

Κ.Π: αυτός Πώς προέκυψε; τι γύρευε εκεί;

Σ.Σ: ήταν οδηγός που έφερνε αιχμαλώτους στη Μάνδρα.

Κ.Π: Ήταν συνεννοημένοι φαίνεται ο καθένας είχε το πόστο του ή τους ανάγκασαν.

Σ.Σ: Ναι βέβαια. Μείναμε στη Μάνδρα τρεις με τέσσερις μέρες.

Κ.Π: Πότε ήμαστε περίπου;

Σ.Σ: Κάπου 26 με 27 Ιουλίου. Ήρθε ένα λεωφορείο Μας έπιασε. Αναρωτιόμασταν Τι γινόταν αν θα μας έριχναν από κάποιο Γκρεμό να μας σκοτώσουν. Ύστερα από κανένα μισάωρο μας ξαναπήραν πίσω στη Μάνδρα.

Κ.Π: γιατί το έκαναν αυτό δεν κατάλαβα;

Συναγωγή μαρτυριών και καταγραφή της Ιστορίας των αιχμαλώτων της Κύπρου το 1974/ΕΠΙΚΥ

Σ.Σ: για εκφοβισμό πιθανόν. Να μας σπάσουν τα νεύρα δεν ξέρω. Την επόμενη νύχτα πάλι το ίδιο πάλι μας έπαιρναν και αναρωτιόμασταν πού πάμε και τι θα μας κάνουν. Είχα μαζί μου μία λιμιστήρα και κάθε μέρα έκαναν και έναν κόμπο για να υπολογίζω τις μέρες αφού έχασα σε κάποια φάση την αίσθηση του χρόνου. Στις 26 Ιουλίου είναι τα γενέθλια της κόρης μου της Μεγάλης και θυμάμαι έλεγα είναι τα γενέθλια της κόρης μου αύριο. Με είδε Ένας Τούρκος στρατιώτης και μου το πήρε. και άρχισε να με δέρνει. Το ξύλο ήταν το φόρτε τους. του λέω είναι τα γενέθλια της κόρης μου αύριο Εσύ έχεις παιδιά του λέω; Δεν καταλάβαινε τι του έλεγα ήταν Τούρκος στρατιώτης. Μετά από αυτό μας έδεσαν και πίσω τα χέρια Και δεμένα τα μάτια. Πάλι ξανά στο λεωφορείο και μας πήραν σε ένα νησί κοντά στη Γλυκιώτισσα. Μέσα στο λεωφορείο μας έδερναν επίσης κλωτσιές κοντακιές. Εκεί μας κατέβασαν μας έβαλαν σε ένα πλοίο για να πάμε στην Τουρκία. Ένα παιδί έτσι όπως τον έδερναν καθώς μπαίναμε στο πλοίο στραβοπάτησε και έπεσε πάνω στο εξώστ του πλοίου φαίνεται και έλιωσε Ό μηρός του Αν θυμάμαι καλά Έπαθε αμόκ από τον πόνο. Ε σε μία μέρα βρεθήκαμε στην Τουρκία και μας πήραν στα Άδανα. Θυμάμαι όπως κατεβαίναμε από το πλοίο εκεί στο λιμάνι και καθώς περπατούσαμε με το λεωφορείο συγκεντρώθηκε πολύς κόσμος μας έβριζε μας έριχνε πέτρες ήθελα να μας λιντσάρουν. Στις φυλακές στους διαδρόμους ο ένας από τη μία ο άλλος από την άλλη Εμείς είμαστε με δεμένα μάτια και δεμένα χέρια μας έδιναν ξύλο κλωτσιές συνέχεια Εγώ έχω ακόμα πρόβλημα στα πλευρά μου τώρα που αλλάζει ο καιρός Υποφέρω πολύ. Ξημερώνει άλλη μέρα ήταν μαζί μας ένας πάτερ από το Κάρμι και είπαμε να κάνουμε προσευχή. Άλλοι εμείς οι έξυπνο βλάκες να κάνουμε προσευχή στις φυλακές της αιχμαλωσίας στην Τουρκία.

Κ.Π: Ήταν 27, 28 Ιουλίου;

Σ.Σ: Ναι κάπου εκεί. Πήραν τον πατέρα μου μπροστά από έναν τραπέζι και μας κινηματογραφούσαν την ώρα που κάναμε προσευχή δήθεν ότι μας συμπεριφέρονται καλά και μας αφήνουν να προσευχόμαστε.

Κ.Π: Πριν προχωρήσουμε οι συνθήκες στο καράβι πως ήταν; Πότε καταλάβατε πως ήσασταν στα Αδανα;

Σ.Σ: Στο καράβι ξύλο όχι κάτι καινούργιο. Μας είπαν ότι είμασταν στα Άδανα το καταλάβαμε.

Συναγωγή μαρτυριών και καταγραφή της Ιστορίας των αιχμαλώτων της Κύπρου το 1974/ΕΠΙΚΥ

Κ.Π: Ευχαριστώ. Πίσω στην ώρα της προσευχής.

Σ.Σ: Μας άφησαν να κάνουμε προσευχή ήταν καλή συμπεριφορά τους μας Έφεραν και λίγο Ψωμί και νερό και μας είπαν Τώρα έρχεται τον πατέρα σας να κάνετε και προσευχή. εκείνη τη μέρα ως την άλλη μέρα Ξύλο πάλι δεν μπορούσες να πας στην τουαλέτα χωρίς να φας ξύλο για παράδειγμα. Όπως σε έβλεπαν σε έδερναν.

Κ.Π: Πως ήταν ο χώρος κράτησης εκεί; Ήταν κελιά; δεν είχε ο καθένας τον προσωπικό του χώρο φαντάζομαι.

Σ.Σ: Όχι δεν είχε ο καθένας τον προσωπικό του χώρο. Την επόμενη μέρα μας πήραν στην Αμάσεια. Οι πολίτες πάλι ήθελαν να μας λιντσάρει. Σε κάποια φάση χάλασε το τρένο εκεί προσπάθησε ο κόσμος να μπει μέσα μα μας λιντσάρει. Είναι γνωστό γεγονός αυτό. Ήρθαν τα λεωφορεία και μας πήρε αρκετή ώρα να φτάσουμε. Έβλεπες τους ποταμούς με το τρένο απέραντες εκτάσεις και έλεγες Θεέ μου τι την θέλουν την Κύπρο αυτοί. Μας πήραν στην Αμάσεια στους βαρυποινίτες ήταν φυλακές υψίστης ασφαλείας, δεν ήταν σαν τα Άδανα. Υπήρχαν φυλακισμένοι Τούρκοι εκεί, δεν περνούσε η μέρα να μην φάμε ξύλο. Το καλό εκεί κάναμε και μπάνιο 2-2 ή 3-3 με νερό παγωμένο, Μετά από σχεδόν ένα μήνα χωρίς να κάνουμε μπάνιο, μυρίζαμε άσχημα πολύ, Χωρίς σαπούνι, μέσα στο μπάνιο ξύλο μετά που βγαίναμε πάλι ξύλο. μερικές μέρες είχε και παζαράκι έξω από τις φυλακές για τους Τούρκους φυλακισμένους αν ήθελε κάποιος από εμάς μπορούσε να πάει αλλά πάλι μέχρι εκεί θα έτρωγες ξύλο. Αυτή ήταν η καθημερινότητα για ένα μήνα εκεί στην Αμάσεια μπορεί και παραπάνω

Κ.Π: Οι συνθήκες ήταν καλύτερες στα Άδανα ή στην Αμάσεια;

Σ.Σ: όχι στα Άδανα ήταν καλύτερα. Οι υποδομές ήταν καλύτερες εννοώ στην Αμάσεια ήταν κάτι μπουντρούμια Πώς να τα περιγράψω δεν ξέρω.

Κ.Π: Η ποσότητα της τροφής ήταν η ίδια;

Σ.Σ: Μας έφερναν κανένα βαζάνι, κολότζι, πατάτες μέσα σε ζεστό νερό υποτίθεται ήταν φαγητό. Μία μέρα ήρθαν και μας έφεραν καλά ρούχα πουκάμισο και παντελόνι και μας είπαν

Συναγωγή μαρτυριών και καταγραφή της Ιστορίας των αιχμαλώτων της Κύπρου το 1974/ΕΠΙΚΥ

αύριο να τα φορέσετε γιατί θα έρθει ο Ερυθρός Σταυρός. λογικά ήταν μέσα στο Τέλος του Αυγούστου.

Κ.Π: Μέχρι τότε ήταν η καθημερινότητα η ίδια ξύλο και λίγο φαΐ. Ποιο ήταν το ένστικτό σας για το μέλλον;

Σ.Σ: Ναι ξύλο μπόλικο και νομίζαμε ότι μία μέρα θα μας σκοτώσουν όλους. Ήρθε ο Ερυθρός Σταυρός Μίλησέ μας μας είπε κάποια πράγματα. Μας έγραψαν και μας είπαν μην φοβάστε είστε αιχμάλωτοι πολέμου δηλωμένοι Και κάποια στιγμή θα πάτε σπίτι σας. Στις αρχές Οκτώβρη άρχισαν και διάλεγαν κάποιους νεαρούς και ηλικιωμένους.

Κ.Π: Οκτώβρη; Κάνατε 2 μήνες και στην Αμάσεια;

Σ.Σ: Ναι

Κ.Π: Αυτά όλα επείδη σας έπιασαν το πρωί της 20ης Ιουλίου κατάλαθος;

Σ.Σ: Ναι. όπως είπα έπιασαν κάποιους νεαρούς φοιτητές και ηλικιωμένους Και άρχιζαν να τους φέρνουν πίσω στην Κύπρο. Εμείς ήμασταν οι πρώτοι που πιάστηκαν αιχμάλωτοι τι μας έφεραν πίσω τελευταίους 27 Οκτωβρίου.

Κ.Π: Ο ερυθρός σταυρός μόνο μια φορά ήρθε. Είχατε επαφές με άλλους κρατούμενους στις φυλακές;

Σ.Σ: Ναι μια φορά. Όχι δεν είχαμε.

Κ.Π: Δεν είχε ο καθένας τον προσωπικό του χώρο. Ήσασταν όλοι μαζί;

Σ.Σ: Ναι όλοι μαζί. οι Τούρκοι κρατούμενοι ήταν σε αλλά κελιά χειρότερα από τα δικά μας. Τα κρεβάτια ήταν διώροφα Αν δεν κάνω λάθος.

Κ.Π: Υπάρχει ένα βίντεο στο διαδίκτυο από τα άδανα και δίνουν συνέντευξη οι αιχμάλωτοι και έλεγαν πως τα πράγματα είναι μια χαρά και η συμπεριφορά πολύ καλή. Αληθεύει; το είδατε το βίντεο;

Συναγωγή μαρτυριών και καταγραφή της Ιστορίας των αιχμαλώτων της Κύπρου το 1974/ΕΠΙΚΥ

Σ.Σ: Ήσουν υποχρεωμένος να το πεις αυτό. Ήμουν μεταξύ τους Και εγώ Στους 360 που πήραν πρώτα. Ήταν για προπαγάνδα ακριβώς το αντίθετο συνέβαινε όπως σου τα είπα. Μάθαμε δυο-τρεις μέρες πριν επιστρέψουμε από έναν Έλληνα που ήταν στρατιώτης στην Τουρκία κάτι τέτοιο ή Τούρκος που μιλούσε Ελληνικά. μας είπε με φοβάστε ρε παιδιά και θα πάτε πίσω σπίτι σας. κάτι τέτοιο δεν θυμάμαι καλά Μην ξεχνάς ότι πέρασαν και 50 χρόνια. Μας έφεραν στο φιλοξενία 26 Οκτωβρίου κάπου εκεί.

Κ.Π: Ποια ήταν τα συναισθήματα σας στο καράβι της επιστροφής;

Σ.Σ: Ήμασταν συγκρατημένα αισιόδοξοι. αλλάξαμε ρούχα και ήταν πιο μεγάλα μας το μέγεθος Ένα πουκάμισο και ένα παντελόνι που με φορούσε ακόμα μία φορά, Ένα ζευγάρι παπούτσια και δύο λίρες θυμάμαι κάναμε μπάνιο.

Κ.Π: Εκεί δεν είχατε επαφή με Τούρκο; Η τελευταία επαφή πότε ήταν;

Σ.Σ: Η τελευταία ήταν που μας έφεραν πίσω Στο γκαράζ Παυλίδη και εκεί θυμάμαι κάποιοι και εγώ βρήκαμε τα γράμματα που στέλναμε στην οικογένειά μας και υποτίθεται πήγαιναν αλλά τελικά έφταναν μέχρι το γκαράζ Παυλίδη.

Κ.Π: Μπορείτε να μου τα δείξετε όταν τελειώσουμε;

Σ.Σ: Ναι να πάω να κοιτάξω. Ορισμένα έφταναν αλλά δεν έφταναν. Εμένα μου ήρθαν 1-2 μηνύματα. Εμένα μου ήρθε μήνυμα θυμάμαι στις φυλακές πως γέννησε η γυναίκα μου ήταν 6 μηνών όταν έγινε η εισβολή Αν και κινδύνεψε πολύ να το χάσει το παιδί. Γεννήθηκε πρόωρα ήταν 650 γραμμάρια με καισαρική. Πέρασε πολλές δυσκολίες και στα νοσοκομεία. Αυτά τα έμαθα με μηνύματα που μας τα έφεραν οι Τούρκοι μαζί με μπόλικο ξύλο.

Κ.Π: Πολλοί ανακάλυψαν ότι δεν πήγαιναν τα μηνύματα τους. Θυμάστε ποτέ στείλατε για πρώτη φορά;

Σ.Σ: Έστειλα το τέλος του Ιουλίου από το μήνυμά μου έμαθαν ότι είμαι αιχμάλωτος.

Κ.Π: Υπήρχαν μαζί σας και Τουρκοκύπριοι αιχμάλωτοι;

Σ.Σ: Όχι ήμασταν μόνο ελληνοκύπριοι.

Συναγωγή μαρτυριών και καταγραφή της Ιστορίας των αιχμαλώτων της Κύπρου το 1974/ΕΠΙΚΥ

Κ.Π: Αναμένατε κάτι καλύτερο στην υποδοχή σας πίσω στην Κύπρο; Η ατμόσφαιρα πως ήταν;

Σ.Σ: Όχι δεν ανέμενα κάτι καλύτερο οι άνθρωποι μας έδωσαν έναν πιάτο φαγητό Και από κει και πέρα πρέπει να δεις τι να κάνεις Πώς να ζήσεις.

Κ.Π: Στα κατεχόμενα πλέον δεν περνούσε κανείς; Σκοπιές πλέον;

Σ.Σ: κάνεις υπήρχε Ναι η πράσινη γραμμή Δεν μπορούσες να πας. Εμένα οι συγγενείς μου ήρθαν άρον-άρον από τη Λάπηθο και έμεναν σε ένα συγγενή τους στο ΡΙΚ Μέχρι που ήρθα και εγώ Έπρεπε να δω τι να κάνω να ζήσω με την οικογένειά μου.

Κ.Π: Είχατε κάποιο παράπονο από ότι κατάλαβα.

Σ.Σ: Νομίζω ήταν δικαιολογημένο το παράπονό μου διότι έρχεσαι από αιχμαλωσία δεν ξέρεις πού να πας και πού να σταθείς Και σου δίνουν μόνο δύο λίρες. Α και ένα κουτί τσιγάρα το ξέχασα αυτό. (γέλια). Βρίσκεις την οικογένεια στο ΡΙΚ θέλουν τα παιδιά σου ρούχα φαγητό πού να τα βρω αυτά. Πώς να ζήσεις με δύο λίρες.

Κ.Π: Ήταν οι μοναδικές; μετά δεν σας έδωσαν κάτι άλλο;

Σ.Σ: Ναι οι μοναδικές μετά κάναμε τον σύνδεσμο το 1997 και κάναμε πολλούς αγώνες για να πάρουμε κάτι περεταίρω.

Κ.Π: Μέχρι την ίδρυση του συνδέσμου κάνατε κάποια άλλη δράση;'

Σ.Σ: ότι κι αν κάναμε βρίσκαμε πάντα ένα βουνό μπροστά μας. Έγιναν δύο παρατάξεις από ότι θυμάμαι η μία ήταν ένας σύνδεσμος των καταδρομών και θυμάμαι δεν μας δεχόντουσαν. Επειδή δεν ήμασταν στρατιώτες πολεμιστές ήμασταν αιχμάλωτοι, αλλά εγώ για παράδειγμα πήγαινε να καταταγώ εκείνη τη μέρα. Ημέρα της εισβολής η ώρα 8:30 αιχμάλωτος εγώ πώς ήταν να πολεμήσω; Ούτε άλλο κόσμο δέχονταν να γραφτεί. ήταν ένας λεμεσιανός καταδρομέας ο υπεύθυνος από ότι θυμάμαι.

Κ.Π: Ποιοι γράφονταν εκεί δηλαδή;

Σ.Σ: Γράφτηκα μόνο η αιχμάλωτοι στρατιώτες που πιάστηκαν κατά τη διάρκεια της μάχης, Όχι εκείνοι που πήγαινα να καταταγούν αλλά δεν πρόλαβαν σαν εμένα.

Συναγωγή μαρτυριών και καταγραφή της Ιστορίας των αιχμαλώτων της Κύπρου το 1974/ΕΠΙΚΥ

Κ.Π: Δηλαδή ήταν μόνο καταδρομείς; Εκείνοι έπιασαν κάποιο επίδομα;

Σ.Σ: Ναι εκείνοι έπιασαν κάτι. εγώ μέχρι το 97 δεν έπιασα τίποτα.

Κ.Π: Άρα δεν στηριχθήκατε καθόλου από την πολιτεία;

Σ.Σ: Τίποτε τίποτε. τώρα το 2020 μας έδωσαν και πέρσι το 22 μας έδωσαν 2.000 ευρώ για το χρόνο που πέρασε.

Κ.Π: τώρα το επίδομα σας πόσο είναι;

Σ.Σ: Γύρω στα 100 ευρώ δηλαδή είναι ορισμένα πράγματα που δεν μπορείς να τα χωνέψεις.

Κ.Π: Αναζητήσατε αγνοούμενους η εγκλωβισμένους ποτέ; ξανά πήγατε στα κατεχόμενα από τότε;

Σ.Σ: Πήγα για πρώτη φορά το 2017 ή το 18 και από τη συγκίνηση μου δεν κατάλαβα που ήμουνα δεν κατάλαβα το σπίτι μου, Ούτε τους τόπους μου ούτε τίποτα. Από τότε δεν ξαναπήγα άλλαξαν πάρα πολύ οι τόποι.

Κ.Π: ήταν χειρότερα;

Σ.Σ: Χειρότερα δεν μπορώ να πω ότι ήταν έφτιαξα κάποια σπίτια. οι Τουρκοκύπριοι μας καλούσαν για καφέ. Τότε που πήγα και στη λειτουργία που έκαναν στον Άγιο Θεόδωρο της Λαπήθου λίγα μέτρα πιο πάνω από το σπίτι μου.

Κ.Π: Η αιχμαλωσία τι σκέψεις σας άφησε; είχατε εφιάλτες; άλλοι έχουν περισσότερα ψυχολογικά προβλήματα έτσι;

Σ.Σ: Ναι τουλάχιστον για έξι μήνες είχα ανησυχίας αν θα με σκοτώσουν. Ναι κάποιοι είχαν πολύ χειρότερα προβλήματα.

Κ.Π: ήταν και στρατιωτικοί αιχμάλωτοι; ήταν πιο σκληροί μαζί τους;

Σ.Σ: Ναι ήταν ο λοχαγός ο Φωτιάδης θυμάμαι. Η αντιμετώπιση ήταν η ίδια μαζί μας νομίζω.

Κ.Π: Πως βλέπετε τώρα το Κυπριακό; Ασχοληθήκατε μετά;

Συναγωγή μαρτυριών και καταγραφή της Ιστορίας των αιχμαλώτων της Κύπρου το 1974/ΕΠΙΚΥ

Σ.Σ: Δύσκολα τα πράγματα πιστεύω ότι κυβερνήσεις μας δεν είχαν ποτέ σε προτεραιότητα αν το Κυπριακό πραγματικά. Δεν ασχολήθηκα ποτέ ιδιαίτερα μετά αηδίασα αυτές τις καταστάσεις, ούτε οι πολιτικοί μας ενδιαφέρονται ουσιαστικά για τον τόπο τους, Όλοι για το συμφέρον τους όλοι Δεν τους ενδιαφέρει με αν πείνα ο Σολής με τρώει, Για τους αιχμαλώτους τουλάχιστον έπρεπε να κάνουν κάτι Εγώ έχω πνευμονολογικά προβλήματα τόσο καιρό έχω τα πόδια μου τα έκανα δυο φορές εγχείρηση για να μπορώ να περπατώ τώρα.

Κ.Π: Σας ευχαριστώ για τις πληροφορίες σας. Είναι πολύτιμες.